

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, П. пов. Конто пошт. шл. 143.322. Адреса для телеграм: «Діло», Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем Рукописи не звертаються.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місечною в краю 450 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 750 лір, Німеччині 750 мар., Швейцарії 8 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. кр., Румунії 150 лей, Болгарії 750 лев, Азії 750 зол. — Замість адреси 1 зол.</p>	<p>В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА 20 сот.</p>
---	---	---

Політична ситуація.

Формування нового уряду. — Зменшення числа міністрів. — Перед уступленням марш. Ратаю. — Криза в клубі ППС. — Проект уряду в сп. зі зміни конституції. — Які реформи думає перевести новий уряд. — ЗЛН. за аміною виборчої ординації. — Скликання сенату.

Варшава, 6. червня 1926.

В соймових кулорах тиша і спокій. Більша частина послів вийшла з Варшави на провінцію. Залишилися тільки президії деяких клубів, але й тих не видно в кулорах.

Тимчасом ведуться конференції і розмови в справі сформування нового уряду, який має бути утворений в середу. Загально думают, що провід нового уряду спочиватиме далі в руках дотеперішнього прем'єра Бартя. Кажуть, що в новім уряді наступлять зміни тільки на становищах міністра скарбу, торгівлі і промислу, земельних реформ і рільництва. За те говориться багато про зменшення числа міністрів з 13 на 8. Відсунення сойму чи пак його представництва від всяких впливів при формуванні уряду є найкращим доказом поминення парламентарних чинників теперішньої державною владою — всупереч дотеперішній традиції.

В парламентарних колах ходять чутка, що марш. Ратай хоче уступити зі свого становища. Кажуть, що причини його резигнації треба шукати в тих інцидентах, які спричинили перенесення Нац. Зібрання з сойму до замку. На запит денників у цій справі Ратай відповів, що його «резигнація не є виключена». За причину резигнації буде поданий, розуміється, стан його здоров'я.

«Жечпосполіта» подає, що в минулу п'ятницю група соціалістичних лослів зложила на руки президії клубу внесення на виключення з партії послів Ніського, Гавснера, Яворовського і кількох інших за те, що всупереч програмі й інтересам ППС. заангажували партію в політику марш. Пілсудського, яка йде по лінії мілітарного автократизму й оборони посідаючих класів. ППС. через тих послів здискредитувалася в очах робітників і зв'язала собі руки в політичній діяльності. «Жечпосполіта» додає від себе, що це внесення є поправді спрямоване проти послів Морачевського і Дашинського, які працювали в тісному порозумінні з пос. Яворовським.

«Експрес Поранні» подає, що президент Мосціський має намір проголосити з нагоди обняття ним найвищої влади в державі акт амністії за політичні, пресові і кримінальні проступки.

Міністерство справедливості під проводом мін. Маковського веде літеновано працю над виробленням урядового проекту щодо зміни конституції, особливо в ділянці поширення атрибутів президента, як також модифікації виборчої ординації. Одночасно йде праця над проектом надзвичайних повноважень, які дозволяли би президенту аміняти приписи виборчої ординації.

З кол. що стоять близько до нинішніх керівників польської держави, інформують, що новий уряд має намір забратися до основних, радикальних змін в різних ділянках державного життя. Він має виступити з широкою програмою, переведення якої вдовольно широки маси. Щодо «національних меншостей», то говориться про територіальну автономію для українців і білорусинів і про український університет у Львові. Крім того є намір змінити статут Банку Польського по думці вказівок проф. Каммерера. Плануються також далекоїдучі редукції в урядничім апараті. Новий уряд зробить усе можливе, щоб стабілізувати валюту, а в першій мірі буде старатися збільшити експорт з Польщі, щоб таким робом до краю впливала чужа валюта.

ЗЛН. прийняв на своїому засіданні у Варшаві м. ин. таку резолюцію: «Клуб ЗЛН. стоїтиме далі при рішучім домаганні відповідної зміни виборчої ординації, як також запевнення будучий на родній репрезентативній правній діяльності і безсумнівного польського характеру, а також відповідної зміни конституції з метою скріпнути начальну виконавчу владу».

«Пяст» не відбув ніяких клубових нарад після записання президента, виходячи з заложення, що з хвилею вибору президента всі біжучі справи поладнаю. Справу розв'язання сойму і зміни виборчої ординації клуб «Пяста» обговорюватиме тоді, коли уряд з ними виступить.

На середу 9. ч. м. скликав марш. Тромпчинський засідання сенату. Це викликало в політичних колах деяку сензацію, але виявляється, що сенат скликав тільки для поладнання залгаючих справ, ухвалених давно соймом.

Сепаратизм у Познанщині.

Організація оборони держави в Познані у зв'язі з вибором нового президента оголосила такий комунікат:

«З уваги на те, що спокій у тутешній ділянці завдячує суспільній головній шівільним і військовим властям, котрі заняли становище, зовсім згідне з її переконаннями, жадатимемо, щоб в ці власті не вносили розладу персональними змінами, доки не привернеться правильних умовин державного життя».

На цьому перервали розправу до понеділка. Розправа потрапила напевно кілька тижнів, бо є покірках аж 70 свідків.

Вважаємо конечним, щоб керівники і члени всіх організацій, яких ме-

тою є оборона публ. порядку, виступили незломно на своїх становищах. Урядовці і військові ази виступили не уступати зі зайнятих ними становищ, хоч би грозили їм найтяжчі моральні конфлікти, в розумінні, що цього вимагає від них вищий інтерес батьківщини».

Справа санації фінансів Франції.

Бр'ян їде до Женев.

Париж, 6. червня 1926.

Після засідання ради міністрів Бр'ян повідомив, що їде до Женев. Фінансове положення — сказав Бр'ян — не змінилося. Сподіється, що проект санації фінансів пропонує палаті ще перед проголошенням бюджетового проекту. Комітетові знавці слід оставити повну свободу діяння при розгляданні позажанних справ узадовольнення фінансів.

Рада міністрів рішила ввести в життя програму про обмеження привозу й обмеження в споживній діяльн. Для переведення того завдання створили комітет, до якого належать міністри внутрішніх справ, суспільних робіт, торгівлі і хліборобства.

Диктатура в ортуганії.

Віденські часописи повідомляють, що 6. червня появився там розпорядок, яким розв'язано парламент і всі парламентарні комісії. З днем 6. червня проголошено диктатуру. Генерал Да Коста ввійшов на чолі військ до Лісбони. Да Коста обняв диктатуру.

Місяць нарад у Женеві.

Женева, 8. червня.

В черні (3. р. радитимуть у Женеві: до дня 5. червня перші загальні збори міжна. родного бюро праці, від 7. до 23. червня другі заг. збори міжна. бюро праці, 3. червня фінансовий комітет (три дні), 7. червня Рада Союзу Нар.ів (8 днів), 8. червня мандатова комісія (10 днів), 9. червня комісія економічної статистики (5 днів), того самого дня комітет знавців для справ охорони жінок і дітей (4 дні), 13. червня підкомітет для справ умовин власності, 17. червня підкомітет для справ взаємин між університетами (3 дні), 21. червня підкомітет для справ мистецтва й науки (три дні), 23. червня бібліографічний підкомітет (3 дні), 26. червня міжнародний комітет для умовин співпраці (5 днів).

3 судової салі.

За причаєжність до Української
Сірьської Організації.

Львів, 7. червня.

До суботи включно передували деякі обвинувачення. Обв. Микола Бігун не признається до вини. Каже, що в тім часі був у Чехословаччині. Обв. Ярослав Барановський признається до нападу на пошт. азі у Калущі, котрий не вдався. Брат його Роман Барановський не признається до вини. Обв. Антін Медвіль признається до захоплення грошей з каси повітової ради в Долині. Чув стріли з Долини (виставство Громади), але хто стріли, не знає. Обвинувачений Микола Ясіньський признається, що належав до організації під прозивком Ліщинський. Яка ціль організації і хто належав до неї, не може вимити. Участь в нападах на поштові воля у Львові й Калущі не брав. Признається до участі в захопленні грошей із каси повітової ради в Долині. Х о там їде брав участь не знає. Одержав приказ з організації і виконав його без застережень. Гроші забрав голова організації. Члени організації не знали, скільки там було грошей.

На цьому перервали розправу до понеділка. Розправа потрапила напевно кілька тижнів, бо є покірках аж 70 свідків.

Лист із Югославії.

«Реч» про українське питання. — «Кривавий Петлюра». — Петлюра та українська справа в освітленні російського «Ліберала» О. Косовіча. — Що пише «Новое Время».

(Від власного кореспондента.)

Білгород, 1. червня 1926.

Українське життя в Білгороді назовні мало помітне, але крок за кроком воно потрахи йде вперед, прямую до того, щоб з часом вийти і на ширший шлях. Не зважаючи на дуже несприятливі умови, місцеві Українці асеж таки провадять деяку національну роботу. Потрохи поширюється «Прогіс» відбувається інформування місцевого населення у наших справах і частіше починають з'являтися зовнішні ознаки того, то ми такі існуємо. До цікавих явищ в нашому тутешньому житті треба віднести два, що заіснували в останні часи. Може вони і занадто дрібні з ширшого погляду, але важні для нас, що тут працюємо. Інколи досягти якогось дрібного успіху на самому початку буває часто далеко трудніше, ніж тоді, як уже є готовий ґрунт для успіхів. — Таким нашим успіхом на ґрунті пропаганди є поява в сербському щоденнику «Реч» (з ч. 641) редакційної статті — «Погляд на українське життя з нашого становища». Ця газета, як відомо читачам із віддалу «Успіх», вже декілька разів уділяла місця статтям п. І. Будзи про українські справи, але нова стаття є цікава тим, що вперше в сербській пресі українська справа поставлена на площині розгляду її з сербського становища й інтересу.

Стаття починається вступом, в якому стверджується, що сербська преса з усієї європейської присвятила найменше уваги українському питанню, а населення не знає ні історії, ні культури, ні літератури та мистецтва, як і політичного життя цього нам так же близького братнього народу. Далі зазначає, що колишня російська дипломатія витрачала великі гроші на те, щоб закордоном як можна менше знало про її внутрішні справи та досягала того, що на Росію дивились як на суцільну славянську державу. Роблючи короткий перегляд подій на Україні та побливаючи «стару байку російських шовіністів про те, що «Україну» придумав німецький генеральний штаб», газета робить огляд сучасного стану на поділених українських землях. Незалежно від того, як вирішиться взаємовідносини між Росією та Україною, остання асеж мусить відгравати велику роль як завдяки своєму багатству, географічному положенню, кількості населення, так і завдяки багатому віщому культурному рівню населення у порівнянні з народом великоросійським. На прикінці статті обговорюється необхідність ознайомлення з українським народом та його ріжними здобутками у їхньому (сербському) інтересі, бо без цього:

«Зрозумілим є, що не зможемо (в майбутньому) уійти в близькі відносини з народом, котрого ми «загади не знаємо і котрий ледь дивиться на нас як на наряду, котрий його «ігнорував»».

Українці вивчили багато більше зацікавлення нами, ніж ми ними і навіть тепер, у дуже несприятливих та тяжких умовах

Лімазію в Дюні підложено бомби, а по-лімі доміни не знайшли вибухотривкі.

Міжнародних зобов'язань відносно національних меншин польський уряд не додержав. Вступив конституції, вступив законів з 1922 по даний час на підставі земельних політичних. Виступає домагатися від нас пошани до своєї конституції, а самі її не додержують.

На відтак жадання картин, відносно якого краю я вважав, що безлічно сидіти на кухні це попросту тріх. Я рішився вернути з еміграції до краю. Завернувшись до Польського Посольства в Празі і прошу документів. Ті документи я не доставив. В посольстві сказано мені, що тоді коли вони давали документи, ми не хотіли, а тепер коли ми хочемо їхати, вони нам документи не дають.

Не осталося мені нічого іншого як повернутися до краю постало, переїхати границю без паперів, що я і зробив. Дня 14. XI. 1924 р. виїхав я з Йозефова через Прагу-Угледор до границі коло Лавоньного, переїхав її, сія до поїзду у Сколі і зїхав до Станіславова.

Тут зійшов з мене одного товарища і в розмовах з ним доповнилася мені та страшна але правдива картина про останні минадні. Польська влада по розвідці Австрії застала в Галичині 3662 українських шкіл в 1630 польських шкіл та вже в кінці року 1924 було українських шкіл 1900 а польських 2948. Отже 2/3 частини українських шкіл знищено. Та і та частина шкіл, яка остала, була наполовину польська. Говорилими польськими школами шкільництва були і організації народів, котрі мають вплив на урядові чиновники і котрі стали державою в державі. Ось хотів би такі п'яніе Прушинський і б. міністер Грєбський, котрий ставився славним зі своєї політики на полі шкільництва зі своїми інтуйними декларациями, інтуйними п'яніе-цями та утратками довели ясніші до того, що українських шкіл в Галичині остало 867. (1/4 частина як за Австрію на 3800 польських).

На другий українських землях під Польщею відносини щодо шкільництва ще погіршилися. І так на Волині, де Українці за давніших часів мали 1500 українських шкіл на 160 польських, не мають тепер і одної української школи.

Не краще представляється справа українського університету. За Австрію був польський університет утративший, так що Українцям не роблено труднощів. Та з приходом до влади Польські ставили польським і Українцям на нього не приймали. Таке кривджене української молоді доведло до того, що сотні її мусили шукати науки за границею, а коли матеріальні средства на те не дозволяли, шукали а краю або заняття або мусили йти в підземелля і активно змагатися змінити ці не-внесимі відносини. Заходи україн. Товариства Петра Могили і нашої Академії Наукового Товариства Тараса Шевченка, лишилися безуспішні. Засновано український університет і стався нечуван в історії людства рт. Університет найвища наукова інституція мусила укриватися по пивничках — катакомбах і інших подібних місцях, бо поліція уважала університет і науку за рт антидержавну і заборонену. Значальні тижняни професорів і студентів по поліції, зачалися переслідування, а навіть адміністративні арешти.

Для оправдання себе перед заграничною уряд від часу до часу видавляв справу українського університету, а навіть признає місце осідку для українського університету — Краків.

В 1922 р. польський сойм ухвалив навіть закон, після якого справа українського університету має поладнатися на протязі 2 років. Дотепер минає вже 4 роки, а справа українського університету ще не побачила денного світла.

Страшною виділася мені також аграрна політика. Дрібноземельне і безземельне селянство Західної України пухне з голоду задля браку землі, а уряд спроваджує колоністів Мазурів. Виснажене голодом українське село одбавлене великими податками і данинами та примусовою асекурацією у польських асекураційних установ. До експлуатації лісів, до праці по фабриках спроваджується колоністів а у нас тисячі безробітних робітників України голодують.

Покладав свою руку також і на церковні справи. Заведено польську мову в церковних урядах, на Волині сконфісковано кількасот церков та переміщено на костели серед жиданських сцен. Політичної свободи у відношенні до України влада не визнає. Права зборів майже не існують. Скрізь самоволя урядових чиновників. Одинокою відомою трибуною є судові засідання. Це були вісті, які мене струслили на привітання у відомому краю.

Тут перебував я 3 дні в Станіславові. Третого, дня то є 28. XI., повідомлено мене, що маю вийти в контакт і порозумітися з 4 моїми товаришами. Я дав наказ від моєї організації, що нас 5 має сконфіскувати постої гроші, котрі підуть зі Станіславова до Калуща. Послушним наказом порозумівся з 3 моїми товаришами і ввечері купив білет та поїхав до Калуща. В Калущі, коли ввійшов з поїзду і вийшов на місто, де стояли фіякри, почулася з невідомої мені причини стрілянина.

Наші плани не удалі і мусили ми виїхати. Була темна ніч. Я околиш не знав: але один з нас зняв ту околиш і ми за його проводом над раком зайшли до якоїсь йому знайоми хати, де переслали до рана. Рано, коли я пробудився, прийшов до тої кімнати, де я спав один з товари-

ша і сказав, що автомат приїхав поліція і що мусимо йти. Я скоро убрался. Вискочили ми через вікно і почали відстрілюючись утікати в побіжжя корі. Коли по кімнатній дорозі кроках корі скінчилися, ми замірили перейти ріку Лімницю вброд; однак погоня, котра була за нами на 30-40 кроків зачала нас обстрілювати, так що ми мусили поїхати на чисте поле. Коли віддалилися ми на 200 до 600 кроків, робачи я перед нами поліція. Я побачив напів темне положення, перед нами поліція, за нами погоня і я зрозумів, що утікати нас від усіх буде неможливо. П'яного я рішив відлучитися від моїх товаришів, ставити на себе переслідування поліції і тим способом ухититися втечу моїм товаришам. І так сталося! Товариші уринувалися! Мене в селі Блудинська обстрілювали зі всіх сторін поліція, там мене арештовано і запроваджено на постеру. За яку червот годину приїхав автомат поліція і агенти, котрі вказали за перший свій обов'язок нахититися на мене і мене тяжко побити, що повторювалося кілька разів. П'яніше відвели мене автоматом до Калуща, де почалося поліцейське слідство. Тут зазначую, що під час поліцейського слідства мене тяжко побити агенти Добрушів і поліція калуща. В судових актах повинна бути моя фотографія з побиттям і протокол лікарських оглядів.

Так представляється мій виїзд. В очі папа прокуратора я банант. Але для всіх людей, що розуміють, що то є воля, свобода і незалежність народу і як поодинокі члени цього народу хочуть її здобути — я не банант. Коли в гімназії я задовував дуже багато вашим поетам від Міхкевича. Словацького до Серошевського, то в дотих хвилих сидів у таборі і на еміграції, я читав, перемався і здобував собі основи для кращої будучини моєї нації на творах і споминах ваших великих революціонерів від Окшеї, Мірешського, Барона аж до живущих ще сьогодні теперішнього маршала Йосифа Пласудського, Яго жини, б. президента Войцеховського (Едмунд), Медарда Довнарівича і всіх тих, що сьогодні стоять на чолі польської держави.

Ім задовую, що в страшних часах психичного занепаду в таборі і на еміграції, коли я бачив руїну моєї держави, що я не попав в розлуку і йдучи слідами цих великих революціонерів і будинків Польщі, я мавши головні пішва їх слідами.

Я поступив подібно, як радив поступити Італіям у їх визвольних змаганні аж ваш найближчий поет і пророк Адам Міхкевич. Я поступив так, як поступав колись ваш перший маршалок Польщі, ваш національний герой п. Йосиф Пласудський (Віктор).

Я не банант, панове судді! Я карний член моєї організації, виконав тільки її наказ — особистих користей я не мав.

І прошу мене судити не як бандита, але як члена українського народу, жовіра української армії, що виконував тільки розказ своєї організації для добра мого українського народу. Я робив тільки те, що зробили ті, що з гордістю тепер співають:

„zaciśnięty swój życia los
na słoń, na słoń.

Зі спорту.

снїківнові змагання.

Львівський снїківновий клуб уладив снїківнові змагання, що почалися дня 22. травня. Комітет, зложений з членів виднї у знавців, поділив усіх гравців на чотири класи, а в кожній класі означив ранги, себто місця гравців, залежно від їх техніки і сили. Змагання повинні були показати, чи оцінка комітету була вірна і чи гравці атримуються на тих місцях, які їм зазначені були призначені. Отже не були це змагання за мистецтво. Головна мета їх була згуртувати в Українським Клубі всіх наших снїківників, на разі у Львові, і зробити перегляд сил, чи можемо вже тепер порівнятися до міжклубових змагань з Німцями, Жидами, Поляками.

Треба відразу сказати, що наміреної мети не вдалося однові досягнути. До Клубу записалося поїзно 30 членів, а до змагань стануло у всіх 4-ох класах ледви 30 гравців. Визначні сили Туркменів відтягнулися від перегляду, а провинції приїхав лиш П. Франко, взяв назад зголошену ракету Якубовича.

Але й такі обкресні змагання були доволі цікаві, мали прегарні стрічі і принесли деякі несподіванки.

Зачини від класів панів.

В першу чергу бажано було розіграти змагання між панями Г. Шепаровичевою і Лисовською; на жаль, пнї Лисовська не зголосилася, так, що пнї Шепаровича стрінулася в бою з пнєю Коперницькою і перемогла її в двох, що правда, тяжких сетах 6:4, 9:7. Третє місце між панями займалася молоденька пн-я О. Струмінська, дуже рухлива, смілива, зі сильними і ампліа п'яновими ударами. Перемогла досить легко, бо в двох сетах 11. Говорницькою 6:3, 7:5, яка з черги побита пн-ю О. Коласкевич 6:2, 3:6, 6:0. Найменше тренінгу має наймолодша, але надійна

пн-я О. Федаківна, що прогала з пн-ю Коласкевич 7:3, 6:3.

Крім п. Лисовської не станули до змагань пнї: Накрошська, Легоубська, О. Левицька, Мамчаківна, Гамчаківна та багато інших. Через те трудно означити жіночі ранги.

Панів кнче треба вважати п'яно м'яну гру, присвоїти собі основні засади д'ясування, острії удари, а передовсім оланувати бекенди.

В класі юніків і ставали до змагань три ветерани спорту (як на іронію). Іж. Винковський Юрій побив легко на голову голову Снїківновий Клубу Іж. Шепаровича 6:1, 6:3, але сам узяв техніку п'янових знайомих колула п. Верхолін 4:0, 6:1, 6:0. Останнього п'яний тренінг може легко довести до вищої класи.

На 15 записаних юніків і ставали до змагань лише 8. Найближче стріч мав відіи майстер І. Волинцев; і переміг усіх своїх протівників: Накрошського О. 6:1, 6:3, Чучкевича 6:2, 6:4, акінні С. Бачинського 7:9, 7:5, 6:4. Побив усе не так фанічною салою, як радше ростом, залізно витривалістю і бігом, якого во його 65 кг. трудно було сподіватися. Рівний йому технікою гри є Б. Федак, що побив С. Бачинського 2:6, 6:2, 7:5. Викне розіграв змагання за перше місце з п. Волинцев. Це сталося 31. VI, і Федак побив Волинця 7:5, 7:5, 3 зинних грація П. як вибивається Макарушка, що побив Врешню 5:7, 9:7, 6:3 і Пашкевича 6:2, 6:4.

І класі снїківнові показала найбільше цікавих і сильно емоційних стріч. З 16 назначених гравців стануло до змагань аж 12, що-найближш ракет: 11. і 12. місце лишилися незмінені, бо Залозецький побив В. Паліса 6:4, 6:3, що має дуже мало тренінгу, дещо за-тяжкий і бє часто не-обчисимо високої м'ячі. Малу перевагу в гри, а більше шаста мав Процишин зі своїм протівником С. Рожанковським. Т. Франко легко побив В. Словесницького 6:2, 6:0, що був очевидно недиспонований. Так само д-ра Тисовського 6:1, 6:1. Іншого дня Словесницький побив Процишина 1:6, 6:1, 6:4. На п'ятім місці здержався В. Рожанковський, що переміг у трьох сетах д-ра О. Тисовського 5:7, 6:1, 6:1, але й сам з черги, підлягав вишій техніці і спокійній гри П. Франка 7:5, 4:6, 6:1. Необчисимий гравець Дрогомирський. Він переміг П. Франка 6:2, 6:3, а другого дня дався побити проф. О. Кульчицькому 6:1, 6:3.

Найшкваріша була стріча між двома мнстами української ракеті З. Сасиком і О. Кульчицьким, висіла котрої для багатьох не була певний. Кульчицький серує, задержуючи ракеткою коло аж від плечей без звороту праворуч. Серва сильна, трохи стята наліво, але не п'яновата. Ресерва дуже різноманітна: чолі, лобі, бекенд-драйви, тильні-дві-сильні, лєткі, лєткі, лєткі (сметі) сіткові — всі досить зручно п'яновати. Меншу скало ударів запродукував Сасик, за те успішніші драйви і бічні сіткові удари. Серва Сасика дуже гостра, подібна до смету. Брати її можна лише геть здова гриша. Позатим Сасик грає дуже шкварно, спокійно, бігас швидко, знаменито орієнтується і найкраще п'янує. Найліпше теж з усіх українських гравців понісється при сіті. Вислід: Сасик 3. — О. Кульчицький 7:5, 9:7.

Загальне враження таке, що з 8 першими гравцями нашої А. класи кожний м'яється з снїківновими секціями інших львівських клубів, як „Vn“, „Гасмоня“ чи й „Погонь“.

Т. Ф.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Д. Котка.
Вікторок 8.VI. Бережани.
Серета 9.VI. Підгайні.
Четвер 10.VI. Тернопіль.
Субота 12.VI. Підволочиська.
Неділя 13.VI. Підволочиська.
Понеділок 14.VI. 36 рах.
Вікторок 15.VI. Збараж.
Серета 16.VI. Тербова.
Позаток о год. 8.30 ввечером. Ціни скрізь зинжені.
1659 30—?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

1-ЗОЛ. коштує кожда золотинна марка у Гутермах Снїківська 14. 1679 25—

НАПРАВУ годинників під управою Ф. Гутермах Снїківська 14. По стінні годинники посилаю дома. 1679 6) 28—

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 44, Кваліфікаційний курс від 12. липня. Докладає перероблення міністерських програм. С. коло 1400 апробований. Інформації пошлі мені. 1786 5—18

ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСВІТІ“ В СТРИПСАХ НОВИХ, поч. Іосо, пошукую чоловіка передовсім вправного музиканта, — як культурного і просвітлого організатора. Успіш на місці або письменно. 1847 1—2

В ЯМНІМ, біля Ярмача, є до викупу м'якія поковати окрені для зодним поком, кухнє, передпокоя та врандєто. Неуджим на зарплатні негуди на наймється. Д-р В. Якович, лікар в Станіславові, біля пошти. 1843 2—3

ВАКАЦІЙНІ промислові курси для учительства укладє у Львові Красній Патронат Промисловий (Львів, площа Снїківська 3) з обсяду крої і шиття, модистства, трикотарства, вишиварської галатерії і килимарства. Зголошення устїо (передполуднем) і пошлі мені на поодинокі курси до кнєа черка. Можливе урядження курсів також на провинції, як що на який відділ зголосити у шкільного інспектора бодай 15 осб. 1857 1—4

ПАНОЧКИ (пані) найдуть поміщицїю. Продам парселю. Поточного 14. изистелє. 1853 1—4

1-ЗОЛ. коштує кожда золотинна марка, старинно виконана тїлами у МАНДІЯ Коперника 14. 1819 7—10

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ

д-р Володимир Левицький

веде адвокатську канцелярію

1816 в Зборові 3—3
в домі п. Стойкевича проти Магістрату.

Перша галицька фабрика сіток до згоріж і тенісу, рафи до шутри і шку
МИХАЙЛО ШУГАР,
Львів, вул. Зелена 61.
Ціни фабричні. 7—10

Год. 8 ввечером. Салє „Надїя“.
Заходом усіх українських Товариств в Бережанах
в четвєр дня 10. черня 1926
в честь ІВАНА ФРАНКА
Святочний Вєчєр.

ПРОГРАМА:

Вступне слово — Ів. д-р. М. Галушницький, Франко-Ярославський, „Місцєо князю“.
1. Verdi „Трубадур“, „Місєє“, муж. хор Бережанського „Вояна“ зі солми сопраном і тенором в супроводі оркєстри.
Денис Снїківський: Прольог до опери „Россолина“ мїш. хор Берєж. „Вояна“ з супроводі оркєстри.
Декламация.
К. Стєпенко: а) Ой на горіж, б) Шєдєрика — мїш. хор Берєж. „Вояна“ з сарєт.
Рікард Вагнер: „Тангайзєр“, Марш і хор Боєр, мїш. хор Берєж. „Вояна“ в супроводі оркєстри. Комітет. 1854

С. С. Васильїнки у Львові, вул. Зє-
блєкєвичєва 30.

відкривають з днєм 10. липня п. р.

• одномісний курс •
ручного трикотарства

Зголошення приймає і бїлші інформації уділяє Ігуменат Монастиря. 1853а 1—3

МЕБІ на СПЛАТІ власного виробу поодинокі і цілкомі урядження, найдешевше поручає ТАНЕНБАУМ робіть Якова Германа 7, магазин Вєлєва 18 Сєбєського 18. а подарю. 1857 1—8

„МЕЛЬОДІЯ“ Львів, Коперника 5.

Телефон 8-59

Найбільший склад музичних інструментів та приладдя до них.

Комплетні обсади на дуті та смичкові оркєстри та мандоліни.

П. Т. фахівцям відповідна зинжка. 1—4

Наших урядовців проганяють, з нас
замикають українські школи, проганя-
ють перенести на чужину українське
таблицтво. Злочинна рука хоче знищити
українські установи. Під ім'ям "Преси"
під Т-во ім. Шевченка у Львові, під
"Сокола" в Станіславові, під українське

нах життя вони знаходять можливість цікавитися ними, друкуючи в своїх часописах статті про різні політичні і культурні життя, роблячи в рекламі та творі наших письменників. Тому годілось і нам, у нашому власному інтересі, їм віддавати тис сани та уділяти більше уваги, ніж та, яку вони мали з нашого боку до цього часу".

Другим цікавим явищем на ту-тешньому ґрунті є стаття О. Ксюніна під заголовком "Кривавий Петлюра", поміщена в найбільше поширеній сербській газеті "Политика" з приводу вбивства С. Петлюри. Бувший співробітник газети "Новое Время" О. Ксюнін тепер перекотився дуже вліво, є постійним співробітником цієї газети і головною Союзу російських журналістів в Югославії. Ми знаємо до різних вивів правого і лівого російського шовінізму в українських справах. Тому коли подібна стаття була з'явилася в якійсь російській газеті, вона не заслуговувалаб того, щоб на ній зупинятися. Але тут зовсім є щось інше, а саме мета неопіформованим сербським чинам виставити нашу справу в своєму освітленні, підкреслити свої висновки висновками "актами" та поновити старі казки про "німецькі гроші", знаючи, який це може мати вплив на антинімецькі сербські настрої і погляди.

Свою статтю починає О. Ксюнін заявою, що найтемнішою постаттю в російській революції був гетьман Петлюра.

Який служив у Петрограді скромним бухгалтером та у війні від праці часи, читав книжки проф. Грушевського, котрий їм українську пропаганду на користь Австрії".

Далі йде повне перекирчування історичних фактів, якесь специфічне ненормальний уяві п. Ксюніна мішанина подій та прерозуміння заяви в роді таких:

"На місці червоного прапору Петлюра мала негально жовто-блакитний і співістна на всі боки, що стара Малоросія зістоїть Київом, у котрому відбулося хрещення Росії, знову стала самостійною державою".

"Свою працю почав Петлюра з того, що видав розпорядок про друкування всіх часописів та книжок на українській мові, яку вигадав проф. Грушевський. Наступив великий конфуз. Неможливо було знайти ні журналістів, котрі уміли писати мовою Грушевського, ні читачів, які бажали читати ці українські часописи".

Далі п. Ксюнін широко розписується про страшні погроми, різанину жидівських жінок, дітей та старців, грабунки гайдамаків, котрі були зодягнені у фантастичну одіж і мали виголені голови"; зазначає, що Петлюра увійшов у спілку із більшовиками і з царистами і взагалі з усіми, "навіть з самим чортом". Згадавши нарешті проте, що "запізнав на куля потрапила таки Петлюру у Парижі", О. Ксюнін кінчає свою статтю такими висновками на рахунок усіх Українців:

"Самостійницьким, федералістичним Петлюром завжди хуто розбурхуються жиди, але ні люди завжди кінчають кепсько".

Шляком зрозуміло, що місцеві Українці не могли лишитися спокійними та не реагувати на таке інформування сербської публіки. Щоби авторитетніше ствердити всю брехливість п. Ксюніна, вирішено було виступити від імені єдиної нашої тут організації, наслідком чого і з'явилася в ч. 6300 "Политики" стаття-спростування за підписом "Просвіти". Це ще важко з того боку, що "Политика" дотепер рішуче відмовлялася друкувати статті про українські справи певно завдяки впливу свого співробітника-референта в російських справах. На початку свого комунікату "Просвіта" зазначає, що:

"Не будучи ні прихильником, ні ворогом С. Петлюри, але як безпартійна національна організація, бере за свій обов'язок в інтересах правди дати поправки до цієї тенденційної статті".

Далі комунікат по пунктах побиває брехливу писанину О. Ксюніна, дає правдиве освітлення діяльності українського уряду, згадуючи, що він не робив утисків на російську пресу, а навпаки — українське слово було завжди під утиском російських урядів.

"Українську мову не міг вигадати проф. Грушевський, бо на цій мові говорять біля 40 міль. народів. На цій мові істнує багата література, а сама Всерос. Академія Наук у Петрограді року 1905 виступила в оборону української мови, яку забороняв російський уряд".

Далі "Просвіта" в своєму спростуванні побиває наклепи на Небіжчика за жидівські погроми і каже:

"Є неправдою, немов то С. Петлюра був ініспатором жидівських погромів, навпаки, він гостро боровся проти всякого насильства над жидівським населенням. Але в часи горожанської війни не легко це робити, тим паче, що більшість Жидів була прихильною як до більшовиків, так і до інших ворогів України. Російська армія за часів світової війни, не зажаючи на всю свою дисципліну, не могла уникнути жидівських погромів у Галичині, а те, що різкі елементи робили під флагом Петлюри є занадто мізерним у порівнянні з тим, що робило військо деяких генералів російської Добармії (генерал Славов, Шкура)".

Це спростування закінчується висловом здивування, що ліберальна людина, якою є п. Ксюнін, міг виступити таким шовінізмом у всьому, що є українським, та що такого роду статті не лише не зможуть

принести нічого в справі порозуміння між українськими та російськими громадянством, а тільки дають ще більше причин до загострення відносин та боротьби.

Уже сама звістка про вбивство С. Петлюри сильно прайзала місцевих Українців, незалежно від їхніх партійних переконань, а стаття О. Ксюніна викликала крім того і велике обурення, котре лише трохи втихомирилося після виступу "Просвіти" зі своїм комунікатом. Цей виступ прихильно зустріли також сербські та деякі російські кола. Цікаво також зазначити, що місцева права російська газета "Новое Время" висловилася дуже адержливо з приводу вбивства С. Петлюри, зазначивши, що вона ніби то не є в курсі справ щодо діяльності Небіжчика і його поглядів. А в числі з 30. травня, подляючи зміст допиту над бонацем Шварцбартом, додає від себе такі міркування:

"В цій показанню характерним є те, що вбийчик як один із оправдань свого вчинку наводить і те, що Петлюра мав на увазі продовжити боротьбу проти Росії проти Жидів. Розуміється, тут не місце "Росії", а треба читати — "жидівсько-банду півножів, які заволоділи Росією" і тоді вийде яразд во жіночий зв'язок її з жидівством. Та так воно є і в дійсності".

В. Анський.

Кому "Мова" щоденно сіяло палену в добірних родах, по палинних цінах, поручає фірма "Мова", Рівницька 18. Цукор о 5%, дешевше як ринкові ціни. 1821 2—2

Після огидного вбивства.

Заява Посольської Фракції УНДО Українського Клубу.

Жидівський Клуб неждано видав комунікат в справі вбивства С. Петлюри б. Голови Української Держави.

Зважаючи, що з причин від Фракції УНДО незалежних, не може в найближчому часі відбутися повне засідання Українського Соймового Клубу, а одночасно з'являється невідкладна потреба негайно реагувати на комунікат Жидівського Клубу, — Посольська Фракція УНДО Українського Соймового Клубу почувалася до обов'язку вже в теперішній хвилі якнайрішучіше заперестувати проти безосновних нападів на особу б. Голови Української Держави, якого Жидівський Клуб винув за ті погроми, які справді підчас національно-визвольної війни і соціальної революції улажували ворожі українському народові чинники. Фракція УНДО Українського Клубу разом з українським народом відчувася глибокий

біль з приводу трагічної смерті б. Голови Української Держави, хоч не соціалістично, а в цілості з його політичною акцією.

З огляду на те, Фракція з прихильністю стверджує, що агресивне ставлення Жидівського Клубу, на жаль — єдиного представництва жидівського народу, тільки збільшує роздраженість у відносинах між українським і жидівським народами, викликає фактом огидного вбивства.

ЗА ФРАКЦІЮ УНДО УКРАЇНСЬКОГО КЛУБУ:

Сергій Хруцький, Борис Котельнік.

"За убійного Симона".

Панахида за душу бл. п. С. Петлюри у Варшаві.

(Від власного кореспондента)

Варшава, 3. червня 1926.

В неділю 30-го травня ц. р. заходами Центрального Українського Емігрантського Комітету у Варшаві відправлено заупокійну Службу з панахидою у православному соборі на Празі за душу бл. п. б. год. отамана Симона Петлюри, австрійського воєнного московським Жидом Шварцбартом. Службу Богу правив архимандрит Полікарп в асисті 12-ох священників — по українськи: архим. Полікарп виголосив теж відповідну проповідь. Простора церква була вщерть набита українськими громадянами, що живуть у Варшаві, та численними представниками інших народів. І так з'явилася делегація від польського військ міністерства та генер. штабу в особах: шефа генер. штабу ген. Бургард-Буркшського, полк. ген. шт. Мациши, підполк. князя Князевського (кол. зв'язкового при штабі год. отамана) й ін. Від міністерства закорд. справ був присутній директор східного департаменту Ю. Лукасевич і радм. М. Шумляковський, з видільних польських діячів були: пп. Юзефський, Стемповський, Голушко, ада. Шуманський, Мельковський й ин. З Грузинського Комітету з'явилися: ген. Захаріядзе, кн. Казбек і ген. Салахія; із Росії було видно Ліперовського.

В четвер 3. ч. м. у цій самій церкві відбулася друга заупокійна Служба з панахидою з ініціативи кол. старшин і воєнів армії УНР, перебуваючих нині у Варшаві. Правив парох церкви о. Теодорович в асисті численного духовенства; палку промову виголосив о. Сагайдаковський, який м. н. кинув ідею перевезення в будучині тіла пок. С. Петлюри з далекої чужини над рідний Дніпро. Співав катедральний хор та Українці питомці тутешньої духовної академії.

Серед української емігрантської колонії у Варшаві, зв'язаної з пок. С. Петлюрою зв'язками тісними, ніж яканебудь інша емігрантська українська громада, панує велике

ВЗУТТЯ жіноче зол. 52' — мужське зол. 58' —

славної марки "Уніон" з приводу ліквідації цього артикулу продаємо **нижче фабричних цін**

Фірма ГУРСКІ і ВІТЕК

Львів, Площа Маріївська ч. 5.

1799 5-20

е. ПОЛИТ ПОГОРЕЦЬКИЙ.

Франко в гімназії.

З моїх споминок.

Читаючи споминок про Івана Франка, мало знаходжу згадок про його молоді літа, особливо про його науку в гімназії в Дрогобичі. Є то прогалина, яку я хоч короткою згадкою хотів би виповнити, тим більше, що з ним прожив я там у милій дружбі два роки.

Покінчивши IV. гімназ. кл., ми дуже боялися математики і греки в V. кл. Тому ми стали оглядатися за інструктором до тих предметів. Разом з товаришем Ярославом Рошкевичем вишукали ми собі саме Івана Франка за інструктора. Франко був дуже здібний, відзначений. Він ішов до VII. кл. й охотно рішився обох нас учити. Так учив нас цілий рік і ми йому щось там платили. Але за той час ми так пізналися і заприятелілися, що він уже від нас ніякої заплати не хотів брати й учив нас лише з приязни в цілім другім році аж до своєї матури. Є це дуже гарний рис його характеру, що вже в молодих літах у нього проявився.

В гімназії був Франко дуже скромний і неспішний. Ходив у полотня-

ній блузі, носив багато книжок і дуже багато читав. У вищих класах треба було і йому подумати про ліпшу гардеробу, тож з тим звернувся до мене, а я провів свого вуйка Фасрайся (Feueressl), лісничого з Унятич, і він вибрав Франкові матерію на убрання, а кравець Фішель (Fischel) йому те убрання зробив. У ньому став Франко вже сміливий; у ньому й приїхав до нас до Вацович на село, до моїх родичів, а потім і до Рошкевича до Лодина в долиньські гори. Тут запізнався він вперше з нашими родинами і зачав з нами на добре товаришувати.

У вільних хвилях ми виходили собі на село, то до Вацович, то до Унятич, а то й до Нагуевич, до рідного села Франка і до його хати, де гостили нас сметаною і пирогами. Франко став уже далеко сміливіший і одного разу, коли ми були в VI. кл., вибралися ми в чвірку до Унятич до мого вуйка на Зелених свята — з Дрогобича пішки. Там застали ми багато гостей. Час був прекрасний, погода чудова, і ми всі, гімназисти, вибралися з парубками купати коні до ставу. Тимко Чичилович, наш товариш, розібрався і далі з фірманами на став плавати на конях. Та з ним сталася цікава пригода.

Ледви вівас він у воду, як гарна біла кляч, на котрій він сидів, дістала скоботи і махнула з ним сполонена як стій додою через село до стайні. Всі гості сиділи саме у вуйка на ганку, як голий Тимко влетів на Пегазі до брами, перелетів поперед ганок і залетів аж до стайні. Була то сенсация немала і сміху доволі — а Франко над ставом аж клався зі сміху, бачучи ту пригоду Чичиловича.

Так прожили ми два роки, ставши нерозлучними товаришами і приятелями Франка.

По матурі перенісся Франко до Львова на університет і забрав зі собою і Ярослава Рошкевича до VII. кл. академічної гімназії. Мені родичі не дозволили переноситися до Львова і я лишився в Дрогобичі аж до матури.

З початку ми з Франком переписувалися і він присилав на мій руки різні книжки; одначе за те прийшлося мені потерпіти, бо коли він став у Львові визначним в колах молоді і соціалістом та приятелем Павлика, то зачали слідити його кореспонденцію і знайшли в мене аж в Дрогобичі. І так перед самою матурою зіхала до мене слідча комісія, забрала всі книжки й кореспонденцію Франка з моєї

гімназії). Але директором гімназії був Керекярто, людина чесна і справедлива, то не допустив до того, сказав мені, що я можу до матури сідати і так я щасливо перейшов гімназію.

Франко мешкав у Дрогобичі на бориславській передмісті в одній старій жінки (в останній хаті) і там ми часто оба з Рошкевичем до нього заходили. При дуже нужденній лямпі читав він нам то свої поезії, то "Кобзаря" Шевченка, то дещо зі Словацького й Міцкевича, а деколи і славніших німецьких поетів. Узагалі любив розмови про славних людей та поетів, з котрими нас запізнавав та зацікавлював.

В році 1906 або 1907 дрогобицька гімназія святкувала 50-літній ювілей свого існування. Зіхлилися давні ученики гімназії і відбулося торжество при великій зданій гостей в польському "Соколі". Тут директор гімназії Староміський зазначив у довгій промові, що та гімназія видала м. ин. таку визначну індивідуальність, як Івана Франка, що підніс українську науку й письменство до світового значіння! Франка на тому ювілею не було.

Ведіж, 28. V. 1926.